

Klub Przyrodników

ul. 1 Maja 22, 66-200-Świebodzin
Konto: BZ WBK SA o/Świebodzin nr 28 1090 1593 0000 0001 0243 0645
tel./fax 068 3828236, e-mail: kp@kp.org.pl, <http://www.kp.org.pl>

Świebodzin, 29 września 2018 r.

Burmistrz Miasta Karpacz

W związku z wyłożeniem do publicznego wglądu projektu zmiany studium UiKZP Karpacza w obszarze kolei linowej i tras narciarskich Kopa, zakładającym rozbudowę wyciągu i powiększenie tras narciarskich, w tym wylesienie w obrębie górnoregłowego boru świerkowego, wnoszę następujące uwagi do projektu studium wraz z prognozą jego oddziaływania na środowisko:

1. Nie można zgodzić się z zawartym w prognozie stwierdzeniem, że szata roślinna terenu objętego proponowaną zmianą studium jest mało wartościowa, a przynajmniej przedstawione w prognozie dane przeczą temu. Z danych zamieszczonych w prognozie wynika, że zwłaszcza w górnej części terenu występuje siedlisko boru górnoregłowego wilgotnego, gleby stagnbielicowe torfowe i murszowe. Można więc domniemywać (bo konkretnych danych w prognozie nie przytoczono), że znajdują się tam bory górnoregłowe w formie zatorfionej – a taka forma górskich borów, choć w Karkonoszach nie tak rzadka, należy generalnie do unikatowych i cennych elementów przyrody.

Nie sposób też zgodzić się z tezą o „niewielkiej wartości przyrodniczej” „zbiorowisk z *Adenostyles allarie* oraz *Aconitum callibotrium*”, oraz „młak i torfowisk z roślinnością z klasy *Scheuchzeria-caricetea fuscae*”. Pomimo błędów w ich nazwach, wymienione syntaksony dają się zidentyfikować jako wskaźniki siedlisk przyrodniczych, odpowiednio, 6430 i 7140, chronionych w obszarze Natura 2000 Karkonosze PLH02006.

Przedstawiona w tekście prognozy informacja o występowaniu w obszarze objętym zmianą „młak i torfowisk z roślinnością z klasy *Scheuchzeria-caricetea fuscae*” jest niespójna z przedstawionymi w tej samej prognozie mapami, na których takich elementów nie zaznaczono. Tymczasem, ewentualne występowanie i rozmieszczenie torfowisk górskich, choćby małopowierzchniowych, jest kluczowe dla oceny oddziaływania zamierzenia na środowisko.

2. Przeprowadzona w 2015 r. inwentaryzacja ornitologiczna Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Karkonosze PLB020007 (Jermaczek i in. 2015) nie może być dowodem niewystępowania chronionych gatunków ptaków na obszarze zmiany planu, ponieważ metodyka tej inwentaryzacji nie polegała w ogóle na wyszukiwaniu wszystkich stanowisk ptaków w całym obszarze, a ponadto miejsca gnieźdzenia się wielu gatunków są zmienne w poszczególnych latach (np. dzięcioł czarny wykuwa corocznie nowe dziuple). Autor prognozy nie umie zinterpretować materiałów, z których korzysta i nie rozumie konsekwencji określonej metodyki wykonywania inwentaryzacji przyrodniczych.

Dla ptaków ważne jest, że konsekwencją rozważanego zamierzenia byłoby zniszczenie części siedliska górnoregłowego boru świerkowego, który w tym rejonie w całości musi być traktowany jako biotop np. cietrzewia, włochatki, dzięcioła czarnego. Znacznie mniej ważne

jest, czy zamierzenie koliduje z konkretnymi punktami, w których gatunki te gnieździły się w 2015 r.

3. Absurdalne, zupełnie nierealne i świadczące o braku elementarnej wiedzy przyrodniczej jest stwierdzenie Autora prognozy „*Na obszarze zmiany Studium nie występują gatunki i stanowiska grzybów wielkoowocnikowych*”. Nie ma w Polsce 23-hektarowego fragmentu lasu, który byłby pozbawiony grzybów wielkoowocnikowych, także i w przypadku rozważanego terenu nie jest to możliwe. W tym aspekcie, Autor prognozy ponownie niekompetentnie interpretuje dostępne dane, nie rozumiejąc metod inwentaryzacji przyrodniczych i konsekwencji, jakie z tych metody wynikają dla możliwości interpretacji ich wyników. Z faktu, że w opracowaniach Cz. Narkiewicza nie ma podanych stanowisk grzybów z obszaru planowanej zmiany, nie wynika, że grzyby tam nie występują.
4. Zwracam uwagę, że proponowana zmiana studium naruszałaby obszar ochrony ścisłej Karkonoskiego Parku Narodowego. Choć powierzchnia wejścia zmiany studium w obszar ochrony ścisłej jest niewielka (0,5 ha), to sama taka sytuacja łamie jeden z podstawowych paradygmatów ochrony przyrody: nienaruszalności terenów objętych ochroną ścisłą. Nie wiadomo, czemu ma służyć wejście ze zmianą studium w obszar ochrony ścisłej KPN, bo nawet w zamierzeniu Autorów zmiany nie wskazano w tym konkretnym fragmencie potrzeby wylesienia ani innych zmian. Sam fakt wejścia w obszar ochrony ścisłej, nawet minimalnego, jest dla nas jednak automatyczną przesłanką na rzecz negatywnej opinii w sprawie proponowanej zmiany.
5. Z informacji przedstawionych na str. 53 prognozy wynika, że zamierzone przedsięwzięcie jest niezgodne z (dopiero projektowanym co prawda) planem ochrony Karkonoskiego Parku Narodowego i obszarów Natura 2000. Projekt ten określa bowiem, że celem ochrony jest m. in. zachowanie nie zmniejszonej powierzchni borówczysk bażynowych (siedlisko 4060, 132,97 ha) i górskich borów świerkowych (siedlisko 9410, 1877,54 ha), a w prognozie podano, że w wyniku rozbudowy wyciągu powierzchnie tych siedlisk ulegną uszczupleniu, w wyniku czego „*konieczne będą działania kompensacyjne*”.
Jeżeli jednak miałyby być konieczne działania kompensujące zniszczenie siedlisk będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000, to rozbudowa wyciągu, a także służąca jej zmiana studium, mogłyby zostać zaakceptowane tylko w trybie art. 6(4) dyrektywy siedliskowej i transponujących ten artykuł przepisów prawa polskiego, tj. mogłyby zostać zaakceptowane tylko pod warunkiem koniecznych wymogów nadrzędnego interesu społecznego i przy raku rozwiązań alternatywnych. Warunki te nie są spełnione. Nie mamy do czynienia z nadrzędnym interesem społecznym (wyciąg jest obiektem komercyjnym, a korzysta z niego tylko ograniczona grupa społeczna narciarzy).
Ponadto, zaproponowane „działania kompensacyjne” są nieadekwatne; nie zrekompensują prawidłowo przewidywanych strat ani nie przywrócą zgodności z zapisami projektowanego planu ochrony KPN. Proponowana kompensacja utraty powierzchni leśnej borów świerkowych przez przebudowę drzewostanów świerkowych w reglu dolnym na liściaste nie kompensuje utraty biotopów gatunkom związanym ze świerczynami górnoreglowymi, a ponadto dubluje zadania ochronne już realizowane przez park narodowy. Dla ptaków, pamiętać należy że ani cietrzew, ani dzięcioł czarny nie korzystają z budek, kompensacja strat w ich biotopie przez wywieszenie budek jest więc dla tych gatunków zupełnie nieadekwatna. Kompensacji dla ewentualnej utraty borówczysk bażynowych w ogóle nie zaproponowano i nie wiadomo, na czym miałyby ona polegać.
6. Szczególnie aspekt oddziaływania zamierzonej rozbudowy wyciągu na cietrzewia (a prognoza stwierdza występowanie gatunku w sąsiedztwie zamierzenia) wymaga znacznie głębszej analizy, zwłaszcza w świetle przypadku z pobliskich Gór Izerskich (Stóg Izerski), gdzie w wyniku rozbudowy infrastruktury narciarskiej doszło, wbrew przedstawianym wcześniej

prognozą, do negatywnego oddziaływania narciarstwa na ten gatunek. Zagadnienie to nie jest w prognozie wystarczająco zaakcentowane i przeanalizowane. Ze względu na niewielką liczebność i silne zagrożenie gatunku, zagadnienie oddziaływań na cietrzewia musi być traktowane ze szczególną skrupulatnością.

7. Z danych przedstawionych w prognozie wynika, że w sąsiedztwie zamierzonej rozbudowy wyciągu znajduje się miejsce lęgowe sokola wędrownego. Zagadnienie to wymaga znacznie głębszej analizy, ponieważ miejsce gniazdowania tego gatunku stanowiłoby wybitny walor przyrodniczy i absolutnie nie można dopuścić do jakiegokolwiek negatywnego oddziaływania na nie. Nawet krótkoterminowe oddziaływanie podczas budowy w przypadku tego gatunku musiałoby być uznane za znacząco negatywne.

8. Nie sposób zgodzić się co do zasady z interpretacją pojęcia „znaczące”, zastosowaną przez Autorów prognozy. Uważają oni, że z samego faktu, iż oddziaływaniem dotknięty jest „niewielki odsetek” (ułamek procenta) zasobów danego siedliska lub gatunku w Karkonoszach, wynika automatycznie że oddziaływanie nie jest znaczące.

Mimo braku jasnej definicji „znaczącość” w prawie europejskim i polskim, prawidłową wykładnię znacznie tego pojęcia daje jednak orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości UE w sprawach dotyczących obszarów Natura 2000. Np. w sprawie C-304/05 Trybunał uznał za oddziaływanie znaczące dokonanie wylesienia pod trasę narciarską o wymiarach 50x500m (2,5 ha) w obszarze Natura 2000 o powierzchni 59 741 ha, w którym górskie bory świerkowe zajmowały 15%, a więc powierzchnia wylesienia obejmowała 0,02% zasobów tego biotopu w obszarze Natura 2000, uszczuplając o taki odsetek biotop dzięcioła czarnego i cietrzewia. Podobne są interpretacje Trybunału i Komisji Europejskiej w innych sprawach. W świetle tego orzecznictwa wydaje się, że prawidłowa interpretacja pojęcia „znaczącość” o której mowa w art 6(3) dyrektywy siedliskowej obejmuje wszystkie przypadki zauważalnego, trwałego uszczuplenia biotopu chronionych gatunków, choćby o ułamek procenta, o ile tylko uszczuplenie to dotyczy terenów przynajmniej przeciętnie dogodnych, a nie marginalnych dla tych gatunków.

W świetle takiej interpretacji, negatywne oddziaływanie rozważanej zmiany na siedliska cietrzewia, włochatki i dzięcioła czarnego musiałoby być uznane za znaczące. Przytoczona tu sprawa C-304/05 wykazuje znaczne podobieństwo do rozważanej sytuacji w Karkonoszach.

Znaczące byłoby także oddziaływanie na siedlisko 9410, już na podstawie samego uszczerbku powierzchni tego typu siedliska. Rangę oddziaływania dodatkowo podnosi fakt, że może ono dotyczyć unikatowych, zatorfionych postaci boru górnoregłowego, co sugerują niektóre informacje w prognozie. Natomiast ewentualne oddziaływania na siedliska przyrodnicze 6430 i 7140, jak również ewentualne oddziaływania na sokola wędrownego (co sugerują niektóre informacje w prognozie) nie zostały w ogóle zidentyfikowane.

9. Nie sposób zgodzić się z tezą prognozy (tab. 6), że oddziaływanie zmiany na krajobraz będzie pozytywne. Wyciąg na Kopę (a konkretnie wylesiona przecinka, w której się on znajduje) stanowi już obecnie dysharmonijny, sztuczny element w krajobrazie Karkonoszy. Zamierzona zmiana prowadziłaby do dodatkowego powiększenia tego elementu w górę stoku, przez co jeszcze wzmogłaby tę dysharmonię. Byłoby to trwale negatywne oddziaływanie na krajobraz.

10. W świetle powyższych konkluzji, stwierdzamy, że przedstawiona prognoza oddziaływania zmiany studium na środowisko nie rozwiewa ryzyka znaczącego negatywnego oddziaływania zmiany na obszary Natura 2000 Karkonosze PLH020006 i PLB020007, a wręcz przeciwnie – zawiera informacje sugerujące wystąpienie takiego oddziaływania. Oznacza to, że proponowana zmiana studium nie powinna być przyjęta, w związku z art. 55 ust. 2 ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, niezależnie od ewentualnej opinii Karkonoskiego Parku Narodowego w tej sprawie.

11. Niezależnie od powyższego, zwracamy uwagę, że zgodnie z art 15 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie przyrody, „na terenie parku narodowego zabrania się budowy lub przebudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom parku narodowego”. Rozbudowa wyciągu i tras narciarskich nie służy celom parku narodowego, wymagałaby więc udzielenia przez Ministra Środowiska odstępstwa od w/w zakazu w trybie art 15 ust. 3 cyt. ustawy. W świetle konkluzji przedstawionych powyżej, nie ma na razie podstaw do stwierdzenia istnienia przesłanki do wydania takiego zezwolenia, tj. „braku negatywnego oddziaływania na przyrodę parku narodowego”, wątpliwe jest więc, czy takie zezwolenie w ogóle będzie mogło być uzyskane.

z poważaniem

do wiadomości

- Karkonoski Park Narodowy
- Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu
- Minister Środowiska

Klub Przyrodników

ul. 1 Maja 22, 66-200-Świebodzin
Konto: BZ WBK SA o/Świebodzin nr 28 1090 1593 0000 0001 0243 0645
tel./fax 068 3828236, e-mail: kp@kp.org.pl, <http://www.kp.org.pl>

Świebodzin, 29 września 2018 r.

**Minister Środowiska
Warszawa**

W związku z przesłanymi do Waszej wiadomości uwagami w sprawie rozważanej przez miasto Karpacz zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obejmującej rozbudowę i powiększenie wyciągu i tras narciarskich na Kopie, kosztem wylesienia fragmentu górnoregłowego boru świerkowego w Karkonoskim Parku Narodowym, uprzejmie proszę na podstawie art. 31 k.p.a. o poinformowanie nas, gdyby w Ministerstwie Środowiska wszczęte zostało postępowanie o udzielenie odstępstwa od zakazów parku narodowego (art. 15 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody) w przedmiotowej sprawie.

z poważaniem